

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 K 40 F.
NEGYEDÉVRE 4 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KO-
RONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

• POLITIKAI NAPILAP •

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Montenegrói offenzívánk nagy sikerei

Korita és Rozaj helységeket megszállottuk — 6500 montenegróit és szerbet elfogtunk és 40 ágyut zsákmányoltunk — Gallwitz csapatai megszállották Gjevvgjelit — Az olaszokat a Doberdo-fensíkon ismét visszavertük

Montenegro területén operáló csapataink újabb jelentékeny sikereiről ad hirt vezérkarunk mai jelentése. A fekete hegyek országának északkeleti részében előnyomuló osztrák-magyar seregtettek tegnap *elfoglalták Korita várost*, mely a Giljevo-planinától délre fekszik, azok a zászlóaljaink pedig, amelyek a Mokragorán keresztül hatoltak Montenegroba, szíves harcok közben birtokukba vették az Ibar mentén fekvő *Rozaj* helységet. Rozajt ut köti össze Ipek várossal, amely tudvalevően már napokkal ezelőtt Kövess tábornok seregének kezére került; minthogy pedig délkeleten *Djakova* már szintén napok óta a bolgároké, Kelet-Montenegroban az a része, amely a Giljevo-hegytől Djakova városáig terjed, egészen meghódítottnak tekinthető. Vezérkarunk jelentése továbbá beszámol arról, hogy offenzívánk Ipektől nyugati irányban is előrehaladt, miután sikerült megtönnünk a szerb menekülő katonákkal vegyített montenegrói utóvédék ellenállását. *6500 hadifoglyot* szállítottak be a Rozaj—Ipek uton vívott harcokból csapataink és *40 ágyut zsákmányoltak*; ezek az ágyuk a szerb tüzérség parkjának maradványából valók.

A *Macedonia* délkeleti sarkában folyó hadműveletekről ma a német nagyvezérkar általánosságban emlékszik meg, nagy elismeréssel emelve ki a *Todorow* tábornok vezérlete alatt álló második bolgár hadsereg teljesítményeit. E szerint a *francia és angol seregek döntő vereséget szenvedtek és a görög határ felé vonulnak vissza*, hogy az őket üldöző bolgárok újabb csapásait elkerüljék. Angol és olasz forrásból származó magánjelentések azonban arról is hirt adnak, hogy a *Varadar* mentén operáló *Gallwitz-hadsereg megszállotta Gjevvgjeli városát*, amely a szalonikii vasutvonal utolsó szerbiai állomása. — Ugyancsak magánjelentésekből megtudjuk, hogy a bolgárok *Dojran* körül hevesen támadják az angolokat és a franciákat s így csak igen rövid idő kérdése, hogy Dojran is meghódol a bolgárok előtt s vele Szerbiának utolsó foszlánya is a szövetségesek birtokába jut. Ezzel tehát akuttá vált a *görög probléma*, amelynek megoldása a világháború legsürgősebb fel-

adatává lett. Az erősen megtépett állapotban görög területre szorult entente-hadsereg — úgy látszik — végső kétségbeesésében *Szaloniki* okkupálására készül, ami abból is következtethető, hogy a központi hatalmak ottani alattvalói már elutaznak Szalonikiból. Hogy a görög kormány válasza az entente-hatalmak példátlan erőszakára hogyan fog hangzani, arról a legközelebbi napok fogják megadni a fölvilágosítást.

Mai távirataink a háború eseményeiről itt következnek:

A balkáni harctér Höfer jelentése

Budapest, december 12. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — *A főhadiszállás jelentése a délkeleti hadszíntérről:*

Északkelet-Montenegro elleni offenzívánk tegnap Korita és Rozaj megszállására vezetett és utóvédharcok folytak Ipektől 12 kilométernyire nyugatra.

Ezen eredményes harcokban 6100 foglyot szállítottunk be és az Ipek—Rozaj közti területen 40 szerb ágyut zsákmányoltunk.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, december 12. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) *A nagy főhadiszállás jelentése a Balkán-hadszíntérről:*

Az albán határhegységeken az üldöző osztrák-magyar oszlopoknak a két legutóbbi napon több mint 6500 hadifoglyot és bujdosó juttott kezére. A tegnap elfoglalt Rozaj és Ipek között az ellenségnek 40 ágyuját hátra kellett hagynia.

A franciák és az angolok a döntő vereség után, amelyet Todorow tábornok a legutóbbi napokban rájuk mért, a merész és hatalmas csapásokkal nekik okozott siralmas állapotban visszavonulóban vannak a görög határ felé és azon túl. Szövetségesünk jelentése szerint az ellenségnek emberekben, fegyverekben s min-

dennemii anyagban szenvedett veszteségei rendkívül súlyosak.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

Gjevvgjeli a németeké

Lugano, december 12. (Magyar Távirati Iroda.) *A Corriere della Sera* jelenti Londonból: Szalonikiból érkezett jelentés szerint *Gallwitz* tábornok két német hadosztálya tegnap megszállta Gjevvgjelit.

Rotterdam, december 12. (Magyar Távirati Iroda.) *A Reuter-ügynökség megerősíti azt a hírt, mely szerint a németek Gjevvgjelit elfoglalták.*

Az expedíció letörése

Rotterdam, december 12. *A Nieuwe Rotterdamse Courant* jelenti Szófiából: A demirkapui szoros déli bájáratánál levő *Gradec* elfoglalása után, amely teljesen a bolgárok birtokába került s ezáltal a franciák és az angolok későbbi előnyomulása Macedoniában kizártnak s *expedíciójuk végleg meghiúsultnak* tekinthető. A bolgár hadsereg kíséretében levő külföldi tisztek a *Csekow* tábornok által vezetett akciót egyértelműen mint *stratégiai mesterművet* magasztalják. Épp ilyen dicsérettel emelik ki a csapatok kitartását, vitézségét és nagyszerű teljesítményeit is.

A központi hatalmak diplomatái körében biztosítanak arról, hogy *Görögország nem sokára abban a helyzetben lesz, hogy tiszteletet szerezzen semlegességének s hogy keresztülvigye az idegen csapatoknak a görög területről való teljes visszavonulását.*

Rotterdam, december 12. *A Reuter-ügynökség szalonikii magántávirata közli: A francia és a brit csapatok könnyen érthető okokból visszavonultak.* Most, amikor a szerb hadsereg egyelőre számíthaton kívül esik, *a mi jelenlétünk a szerb fronton nem szükséges többé.* Tudjuk, hogy a bolgárok mint fegyverek nagy győzelmet fogják hirdetni a szövetségesek által kiűrt terület megszállását. A bolgár sikerek azonban csak egy olyan terület megszállását jelentik, amelyet mi nem teszünk többé vitássá.

URANIA

Hétfőn
Kedden
december 13—14-én

ERNA MORENA-FILM

Ajtó mögött

(Die Spur des Ersten)
dráma 3 felvonásban
a főszerepben:
Erna Morena.

A rojtos kosztjü

színmű 2 felvonásban.

Mexikói góte

természeti felvétel.

Jegesmedve vadászát

természeti felvétel.

Háborús híradó.

Előadások kezdete 5 és 7 órákor
mészkélt, 9 órákor
rendes helyárral.
Folytatólag bemenet.

A színház fűtve van.

APOLLO

Ma, hétfőn
Előadások kezdete 5 és 7 órákor
mészkélt, 9 órákor
rendes helyárral.

2 slager

bemutató! **2**

Schildkraut-film

Slémil

(Náthán)

Éltekép 4 felvonásban.

Keresd

az asszonyt

detektív-komédia
3 felvonásban.

A franciák valandoval veresége

Rotterdam, december 12. A Daily Mail jelentéi Szalonikiból: A bolgárok nagy erővel megtámadták a franciákat Valandova vidékén és heves ágyuzás után megvetették lábukat a francia állásokban.

A csata Dojran körül

Lugano, december 12. Magrini táviratozza Dojranból december 9-én este: A szerb területen levő Dojran város és a Görögországban levő dojrani pályaudvar között rendkívül élénk katonai tevékenység uralkodik. Az angol utóvéd és az angol trén görög területen tartózkodik. A Dojranban létesített francia repülő-állomást december 9-én Szalonikibe vitték. — Dojrantól északra három nap óta dörögnek az ágyuk. Két nap óta sűrű köd van, amely nagyon megkönnyíti az ellenség közeledését. Az angolok elrendelték a szerb határterületek kiürítését.

Szofia, december 12. A bolgárok Hudovoban 5000 láda töltényt zsákmányoltak.

Dem'rkapu elfoglalása

Szofia, december 12. (Magyar Távirati Iroda.) Az angol-francia csapatoknak a görög határra való visszaszorítása közben a bolgárok egész ezredeket semmisítettek meg. Különösen véres volt a küzdelem Demirkapunál, ahol a harc napokig tombolt. Demirkapu elfoglalása következtében az entente utolsó bázisát veszítette el. A bolgárok tíz kilométernyire állnak a görög határtól.

Páris, december 12. (Magyar Távirati Iroda.) Sarraill tábornok balkáni csapatai sokat szenvednek a nagy hidegtől. A katonák naponta háromszor meleg bort kapnak, hogy az időjárás ellen védve legyenek, azonban a hideg így is nagy pusztítást visz végbe köztük. Naponkint találunk megfagyott katonákat.

A bolgárok Ochridában

Szofia, december 12. (Magyar Távirati Iroda.) A bolgár csapatok Ochridába való bevonulása a lakosság nagy lelkesedése közben ment végbe. A lakosság a papokkal az élen virágessével fogadta a bolgárokat. Sokan sirtak örömben, hogy felszabadultak a szerb uralom alól.

A szerb korona a bolgárok zsákmánya

Szofia, december 12. (Magyar Távirati Iroda.) A Balkanska Posta arról értesül, hogy a bolgárok a menekülő szerbektől zsákmányolt ágyuk egyikén megtalálták a szerb király koronáját.

Az entente terrorja Görögország ellen

Berlin, december 12. — A Lokalanzeiger athéni tudósítója jelenti lapjának: Mivel az entente a görög kormányval szemben messze-menő közeledést mutat, nincs ok arra a föltevésre, hogy az entente és Görögország között függőben levő kérdések megoldást nyernek a nélkül, hogy Görögország semlegessége és felségjogai érintetnének. Mindenesetre bizonyos, hogy az ententének semmi körülmények között sem fog sikerülni, hogy olyan helyzetet teremtsen, amely Görögországot arra kényszerítené, hogy semlegességét az entente javára föladjon. Ha az entente nem használja ki az alkalmat csapatai visszavonására, ezeknek valószínűleg görög területre kell visszözönlöniök. — Görögország semleges politikáját ez nem befolyásolhatja.

Jól értesült helyen ismételt megerősítések, hogy Kitchener és Sarraill tábornok hiába sürgetik kormányaiknál a balkáni akció abbahagyását.

Berlin, december 12. A Berliner Tageblatt jelenti Rotterdamból: Athéni táviratok szerint a macedoniai események alakulása folytán az entente követi utasítást kaptak, hogy sürgősen hassanak oda a görög kormányhoz, hogy világhosszú teremtessen az ottani bizonytalan állapotokban. Rendkívül fontosnak tartják, hogy az entente-csapatok teljes mozgási szabadságot élvezzenek. A hangulat nyomott. — Mióta azonban tegnap újabb hírek érkeztek Londonból és Párisból, a követek rámutatnak az entente-kormányok határozott magatartására. — Mig a Szalonikiben folyó katonai tanácskozások nem vezetnek eredményre, új lépésekről nem lehet szó. A követek nem találják nyugtalanítósnak a helyzetet.

Ultimátum Görögországnak

Lugano, december 12. (Magyar Távirati Iroda.) A Secolo jelenti Szalonikiból: Anglia és Franciaország athéni követi megbízást kaptak kormányuktól, hogy ultimátumot nyújtsanak át a görög kormánynak.

A központi hatalmak alattvalói elutaznak Szalonikiból

Berlin, december 12. (Magyar Távirati Iroda.) A Lokalanzeiger jelenti Szalonikiból: A német, az osztrák-magyar, a bolgár és a török konzulok felszólították Szalonikiben tartózkodó honfitársaikat, hogy legyenek készen az elutazásra.

Tisza beszéde és a bolgárok

Szofia, december 12. (Magyar Távirati Iroda.) Az itteni lapok írják, hogy Tisza István gróf magyar miniszterelnök parlamenti beszéde egész Bulgáriában nagy hatást keltett. Különösen nagyfontosságúnak mondják a beszédnek azt a részét, amely Románia ingadozására vonatkozik. Bulgáriában meg vannak győződve, hogy Magyarország a végső győzelemig ki fog tartani.

Elsüllyesztett görög és angol hajó

Athén, december 12. (Magyar Távirati Iroda.) A Dimitros Coulandres 3700 tonnás görög gőzöst egy német buvárhajó az Aegei-tengerben megtorpedózta. A gőzös elsüllyedt, de legénységét megmentették. Egy angol gőzös a görög hajó megmentésére sietett, a német buvárhajó azonban az angol gőzöst is elsüllyesztette. Az angol hajó személyzete szintén megmenekült.

Az orosz háboru Höfer jelentése

Budapest, december 12. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az orosz hadszíntérről:

Helyenkint tüzéségi harc. Jelentősebb esemény nincs.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, december 12. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a keleti hadszíntérről:

Gyengébb orosz osztagokat, amelyek a Warsung-tó vidékén (Jakobstadtól délre) és Pinsktől délre állásainkkal érintkezést kerestek, visszavertük.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

A cár a harctéren

Bukarest, december 12. A pétervári West-nik távirati ügynökség jelenti, hogy a cár a trónörökösrel a frontra utazott.

Kowno parancsnokát eltölték

Pétervár, december 12. A pétervári haditörvényszék Kowno volt parancsnokát tizenöt évi kényszermunkára ítélte, mert a vár védelmezését a kapott parancs ellenére idő előtt abbahagyta s az erősséget átengedte az ellenségnek.

Az olasz háboru

Budapest, december 12. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az olasz hadszíntérről:

A Doberdo-fensík arcvonalon egy olasz gyalogdandár támadta meg San Martinótól délnyugatra levő hadállásainkat. Visszavertük. Súlyos veszteségeket szenvedtek.

Egyébként az egész délnyugati arcvonalon, egyes helyeken folyó tüzéségi harctól eltekintve, csend uralkodik.

A Judicaria-arcvonalon is csökkent az ellenség tevékenysége.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Az olasz parlamenti helyzet

Lugano, december 12. Római jelentések szerint a kamara eddigi üléséről távolmaradt negyvenöt képviselő — valamennyien Giolitti hívei — részt fog venni a pénzügyi javaslat fölötti szavazásban.

A belga-francia harctér

Berlin, december 12. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a nyugati hadszíntérről:

Neuwe Chapelletől keletre (Lilletől délnyugatra) egy kisebb angol osztagnak ama kísérlete, hogy állásainkba meglepően behatoljon, akadályaink előtt meghiusult.

A Vogézekben ellenséges járőrökkel jelentéktelen harcok folytak.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

Légberöpült belga municiógyár

Rotterdam, december 12. (Magyar Távirati Iroda.) A belga pyrotechnikai gyár légberöpülése alkalmával mintegy 1000 ember megsébesült. A gyár közelében levő nagy házak elpusztultak. A katonaság nagy erővel dolgozik a romok eltakarításán.

A Dardanellák ostroma

A török tüzéség nagy sikerei

Konstantinápoly, december 12. A főhadiszállás jelentése a Dardanella-frontról:

Anafortánál az ellenség tüzépárbajt folytatott. Tüzéségünk két izben eltalált egy ellenséges hajót, három izben pedig egy páncélos hajót a Kemlikli-öbölben.

Ari-Burnunál heves bombaharc volt. Az ellenség öt cirkálója és parti tüzésége egy óra hosszat szakadatlanul tüzelt, de csak jelentéktelen károkat tett. Tüzéségünk viszonzta a tüzelést és két izben eltalált egy cirkálót, amely kénytelen volt eltávozni. Elpusztítottuk továbbá az ellenség bombavető állásait Kanlisirtnél.

Sedil Bahrnál tüzéségünk e hó 10-ikére virradó éjszaka az ellenséget megakadályozta torpedók lövésében és elpusztított néhány ellenséges bombavető állást. Erőteljesen viszonztuk a tüzelést. A balszárnyukkal szemben levő ellenséges üteget elnémítottuk.

A törökök győzelme Mezopotamiában

Konstantinápoly, december 12. A főhadiszállás jelenti:

Irak-front: Erélyes támadással csapataink hatalmukba kerítették az előretolt ellenséges állásokat Kutulmaránál. Az ellenséget főállásaiba

vetették vissza. Az ellenség veszteségei e harcban meghaladják a 700-at. Mi 200 embert sem veszítettünk halottakban és sebesültekben.

Kaukázusi front: Milo szakaszában előretolt állásaink ellen intézett támadást az ellenség veszteségével visszavertük.

Az északkeleti vármegyék pénzügyi és pénzügyi Központ létesítéséért

Nagy értekezlet a kereskedelmi- és iparkamarában

Az északkeleti vármegyék pénzügyi és pénzügyi Központjának nagy számban gyűltek ma össze Debrecenben a kereskedelmi- és iparkamara székházában, hogy megtárgyalják azokat a kérdéseket, amelyeknek megoldása a Pénzügyi Központ közeli megalapításával kapcsolatban nagy feladataik megoldásával azonos.

Az ülésen az érdekelt pénzügyi és pénzügyi Központok jelen voltak a Magyarországi Pénzügyi és Pénzügyi Központok Országos Szövetsége képviselőiben Mándy Lajos ny. miniszteri tanácsos, a szövetség elnöke, Horváthy Géza dr. alelnök és Berényi Pál dr., a Központ vezetője. — A kamara képviselőiben Szent-Királyi Tivadar elnök és Szávay Gyula titkár, Debrecen város képviselőiben Márk Endre udvari tanácsos polgármester; a debreceni pénzügyi és pénzügyi Központok vezetői közül Emil, az Osztrák-Magyar Bank fiókjának elnöke.

Szent-Királyi Tivadar, a kamara elnöke üdvözölte a megjelenteket és rámutatott arra a különleges és nehéz helyzetre, amelybe a közismert gazdasági és pénzügyi viszonyok vittek az északkeleti vármegyék pénzügyi és pénzügyi Központjait; köszöni a Magyarországi Pénzügyi és Pénzügyi Központok Országos Szövetségének, hogy őket nagy munkájukban támogatni igyekszik.

Mándy Lajos miniszteri tanácsos, a szövetség elnöke ismerteti azt a gazdaságpolitikai helyzetet, amely a Pénzügyi és Pénzügyi Központokra vár. Az intézeteknek azonban maguknak kell foglalkozniuk azzal, hogy óhajtaik formulázásának, nehogy fontos szempontok hanyagoltassanak el. A Központot el kell látni javaslatokkal és információkkal. Objektíve kell kidolgozni minden óhajtatást, amelynek megvalósítását a Központtól várjuk, de ott kell állanunk a kapunál, hogy a Központ munkásságának megkezdésekor elsőnek mondassuk el kívánásainkat.

Verzár Kálmán, a Debreceni Első Takarékpénztár vezérigazgatója, teljes méltánval van a szövetség iránt azért, hogy a pénzügyi és pénzügyi Központok kerületekint hallgatja meg, hogy ugyanígy lehessen tolmácsolnia azok kívánását.

Mándy Lajos a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

1. Az északkeleti vármegyék pénzügyi és pénzügyi Központjának megalapítását és annak mielőbbi megvalósítását sürgetik, mivel ettől a Központtól az északkeleti vármegyék hitel és gazdasági viszonyainak javítását a háború és az évek óta tartó súlyos gazdasági viszonyok által előidézett bajok orvoslását bizalommal várják és remélik.

2. Abból a célból, hogy a Pénzügyi és Pénzügyi Központ működésének megkezdésekor azonnal tájékozva lehessen azokról a feladatokról, melyeket az északkeleti vármegyékben meg kell oldania, szükségesnek látják az északkeleti vármegyék pénzügyi és pénzügyi Központjait, hogy az illető vármegyék helyzete a valóságnak megfelelően felderítették, a teendők egész sorozata programszerűleg megállapították és ez alapon a pénzügyi és pénzügyi Központok kívánalmainak figyelembevételével a Pénzügyi és Pénzügyi Központ tájékoztatására szolgáló konkrét javaslatok dolgoztassanak ki.

E végből az értekezlet bizottságot küld ki, melynek sürgős feladata leendő, a Pénzügyi és Pénzügyi Központok Országos Szövetségével egyetértésben, annak útmutatása és támogatása mellett a szükséges tanulmányoknak azonnal munkába vétele és a viszonyok orvoslására szolgáló javaslatok kidolgozása és a Pénzügyi és Pénzügyi Központok Országos Szövetsége útján a kormány, illetőleg a Pénzügyi és Pénzügyi Központ elé terjesztése.

Verzár Kálmán ennek pótlására még a következő javaslat elfogadását ajánlja: „Mondja ki az értekezlet, hogy a pénzügyi és pénzügyi Központok Országos Szövetsége keretébe tartozó pénzügyi és pénzügyi Központok oly irányban való szervezését és tömörítését látja szükségesnek, hogy ezek és a hozzájuk csatlakozó intézetek a Pénzügyi és Pénzügyi Központ igazgatóságába, választmányába és felügyelő bizottságába történendő választásoknál egységesen járjanak el azon választási listák alapján, melyeket az e célból a Pénzügyi és Pénzügyi Központok Országos Szövetsége keretében megtartandó országos értekezlet kellő időben megállapítani fog a végből, hogy a vidék a Pénzügyi és Pénzügyi Központban leendő méltó képviselőit arra alkalmas és közbizalomnak örvendő tekintélyes férfiak delegálása által biztosítva legyen.”

György Endre nyugalmazott miniszter a moratórium hatásáról szólva, a következő határozati javaslat elfogadását ajánlja: A moratórium megszüntülése előreláthatólag bekövetkező pénzügyi zavarok enyhítése a Pénzügyi és Pénzügyi Központ alapszabály-tervezete 5. §. 1. és 2. pontjának sürgős alkalmazását tévén kívánatos, szükségesnek tartja az értekezlet a létesítendő intézet kebelében e ránk nézve életbevágó ügykör ellátása céljából egy külön osztálynak szervezését, hogy ily módon azonnal megkezdhetők legyenek az általunk kiküldött bizottság támogatása mellett a moratórium megszüntüléskor beálló veszélyek ellen a védekezési munkálatok.

Szent-Királyi Tivadar elnök megállapítja, hogy mind a három javaslatot egyhangulag elfogadta az értekezlet.

Nagy László, a Szarvasi Hitelbank vezérigazgatója, méltatja a Szövetség munkáját a vidéki pénzügyi és pénzügyi Központok érdekében.

Szent-Királyi Tivadar elnök indítványára elhatározta az értekezlet, hogy táviratjag üdvözli Tisza István gróf miniszterelnököt, Tellezky János és Sándor János minisztereket. Az üdvözlő távirat így hangzik:

Az északkeleti vármegyék pénzügyi és pénzügyi Központjának megalapítását Debrecenben a Magyarországi Pénzügyi és Pénzügyi Központok Országos Szövetségének vezetése mellett tartott gyűléséből hódolattal üdvözlük Nagyméltóságodat a Pénzügyi és Pénzügyi Központ felállításának nagy munkájában és kérjük, hogy különleges helyzetüket és érdekeiket, amelyeknek képviselőit felkérték szövetségünket, kegyes jóindulatába fogadni méltóztatassék.

Mándy Lajos elnök.

Mándy Lajos köszönő szavai után az értekezlet az elnök éltetésével bezáródott.

Rablógyilkos merénylet Hajdunánáson

Leütött s kirabolt kávéháztulajdonos

Vakmerő rablógyilkos merénylet történt Hajdunánáson a szombatira virradó éjszakán. Glücklich Hermann hajdunánási ifjabb fiatalember követte el a véres merényletet, amelynek áldozata Frommer Hermann hajdunánási kávéháztulajdonos. Az esetről tudósítónk a következőket jelenti:

Glücklich Hermann szombaton éjféli után betért Frommer Hermann kávéházába, ahol ekkor már egyetlen vendég sem volt és a kávéháztulajdonos éppen be akarta zárni az üzletet. A fiatalember, akit jól ismert a kávéház, mint gyakori vendégét, nyugodtan leült egy sarokasztalhoz és bort rendelt:

— Egy üveg bakart kérek!

A kávé elébe tette a rendelt bort. A vendég azután szivart kért. A kávé adott szivart is, azután készülődött tovább a zárásra. Elővette a redőny lehozásához használt kampós rudat és kilépett a kávéházból, hogy az ablakok vasredőnyeit lehúzza. Glücklich Hermann csendesen felkelt a helyéről és az aítóhoz osont. Kilesett az utcára, hogy nem jár-e arra valaki, aztán hirtelen rávetette magát a mit sem sejtő kávéháztulajdonosra, kikapta kezéből a rudat és

végigvágott vele rajta. A megtámadott ember védekezni próbált; birokra kelt támadójával, a ki letépte őt és fojtogatta. — A kétségbeesett kávé minden ereje megfeszítésével védekezett s mikor a merénylő látta, hogy így nem boldogul áldozatával, előrántotta revolverét és háromszor rálőtt. Két golyó a szerencsétlen Frommer Hermann koponyájába, egy pedig a mellébe turódott. Glücklich így ártalmatlanná tette a kávést, kikutatta annak zsebeit és a nála talált 1600 koronát magához véve, eltávozott a merénylet színhelyéről.

A vérben fekvő kávéháztulajdonosra virradatkor találtak rá a korán kelő emberek. Ekkorra már annyira el volt gyengyülve a sok vérvesztés miatt, hogy szólni is csak nehezen tudott; csak annyit mondott:

— Glücklich Hermann a gyilkosom...

A hajdunánási rendőrség még a kora reggeli órákban elfogta Glücklich Hermannnt és letartóztatta.

Frommer Hermann kávést, akinek állapota meglehetősen súlyos, a debreceni Láng-szanaszatóriumba szállították.

A rablómerénylet nagy szenzációt keltett Hajdunánáson, ahol Glücklich Hermannnt mindenki jóra való fiatalembernek ismerte. Az atyja gazdag terménykereskedő Hajdunánáson.

HIREK

— Egy debreczeni honvédőrnagy vas-keresztje. Mint a hivatalos lap mai száma közli, a király Lakatos Béla 3. honvédszázadvezetője megengedte, hogy a Vilmos császár által neki adományozott másodosztályú vaskeresztet elfogadhassa és viselhesse.

— Körösi Kálmán dr. ezer koronás adománya. A tiszántúli református egyházkerület tervbe vette Debrecenben olyan árvaház létesítését, amelyben a kerület területén illetékes azon gyámoltalan árvák lesznek fölnevelve, a kiknek atyjok a mostani világháborúban halt hősi halált. Az árvaházba felekezeti különbség nélkül lesznek fölve az árvák. Amikor a hősök árváinak felnevelése be lesz fejezve, az intézet azután is megmarad felekezeti különbség nélkül nevelő árvaháznak. E nemes és szent célra első adományozóképpen Körösi Kálmán dr. jelentkezett a tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalában ezer koronás alapítványával. — Cselekedete magában hordja dicséretét és jutalmát.

— Hajdumegyéből elhelyezték az osztrák hadkiegészítő parancsnokságokat. B e c s b ő l jelentik: Az 1915. december 15-én tényleges szolgálatra bevonuló népfelkelésre kötelezettek figyelmessé tételnek arra, hogy szemléjük óta a következő cs. és kir. hadkiegészítő kerületi parancsnokságokat és cs. és kir. landwehr kerületi parancsnokságokat helyezték át: A czortkovi hadkiegészítő parancsnokságot Hajduböszörményből Mährisch-Schönbergbe, a brzezanyi hadkiegészítő parancsnokságot Derecskéről Bielitz-Bialába, a lembergi parancsnokságot Nagyszalontáról Lembergbe, a csernovicit Székelyhidről Lembergbe, a zloczovit Püspökudányról Rimaszombatba, a tarnopolit Berettyóújfaluból Eperjesre, a szaniszlait Hajdusoboszlóból Lembergbe, a kolomeait Dévaványáról Freudenthalba. Azok a bevonulók tehát, a kiket a hadkiegészítő parancsnokságok fenti változása érint, e szerint nem a korábbi, a népfelkelési igazoló lapon jelzett kiegészítő parancsnokságok székhelyére, hanem e parancsnokságok új székhelyére tartoznak bevonulni.

— Debreceni hősök kitüntetése. A király Kudlik Imre 2. honvédszázadvezetője I. osztályú főpatkolómesternek, Majerszky Gyula csendőr címzetes őrmesternek a VIII. számú csendőrkerületben az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta.

— **Az Augusztá - szanatórium hangversenye.** Az Augusztá - szanatórium ma délután tartotta meg jótékonycélu hangversenyét, a mely ugy erkölcsi, mint anyagi tekintetben kitűnően sikerült. A hangversenyen megjelentek: Domahidy Eleménné Perényi Heléne bárónő, Baltazár Dezső dr. püspök, Márk Endre udvari tanácsos polgármester, Okolicsányi Károly cs. és kir. kamarás vezérőrnagy és neje, Lestyán Adorján udvari tanácsos és neje s a társadalom más kiválóságai is nagy számmal. A műsort Magyar Imre zenekara nyitotta meg a Himnusz, majd magyar dalok játszásával. — Papp Marika szavalata, Burger Erzsé és Bihaly Mórné énekszámai, Hajdu István gondnoka-játéka és Reményi Rezső szavalata adták a hangverseny programját, nagy élvezetet nyújtva a közönségnek, amely minden egyes szereplőnek sokat tapsolt. Az énekszámokat Szász Béla főhadnagy kísérte zongorán, diszkrét művészettel. A hangversenyre nem volt beléptidij; az önkéntes adományok folytán azonban a koncert szép összeget eredményezett a szanatóriumban ápolat beteg katonák karácsonyfájára.

— **Erna Morena az Urániában.** Az Uránia igazgatósága azzal akart kedveskedni közönségének, hogy a legújabb Erna Morena-filmet, az „Ajtó mögött” című drámát a budapesti bemutatóval egy napon mutassa be; sajnos, ez közlekedési zavarok miatt lemaradt és így éppen egy héttel később, azaz ma, hétfőn és holnap kerül műsorra. A budapesti lapok erről a drámáról és Erna Morena művészi játékáról nagy elismeréssel írtak. Erna Morena hihetetlenül bravúros játéka fogja extázisba hozni a közönséget, különösen a második felvonás lélekzetelfojtó drámai jeleneteiben. A kísérő műsor is elsőrangú.

— **Tallózás a jövő évi kalendáriumban.** — Az 1916-ik év szombati nappal kezdődik és vasárnapra végződik. Lesz benne 3 nap- és 2 holdfogyatkozás. A farsang 61 napig tart, január 7-től március 7-ig. Husvét ünnepe április 23-ikára, pünkösd pedig június 11-ikére esik. Az ünnepek közül csak Szent István király ünnepe esik vasárnapra. Karácsonykor hármasszünnepe lesz, mert december 24-ike vasárnap s így Nagykarácsony és István vértanu ünnepe hétfőn és kedden lesz. Az 1916-ik év különben szökőévszám.

— **Háborus idők imádságos könyve** Szolnok Györgyötől. Kórházban levők, itthonmaradtak, háboruba menők, sebesültek és hadifogságba esettek számára. Ára diszes vászonkötésben csak 1 korona. Kapható a kiadóknál Hegedűs és Sándor cégnél, főposta mellett és minden könyvkereskedésben.

— **Hivatalos román jelentések a Németországnak eladott 50,000 vagon termény fizetési módokról és szállításáról.** A „Viitorul” írja: „Amint ismeretes, német meghatalmazottak 50,000 vagon terményt vásároltak Romániában. Az a kérdés azonban, hogy milyen módon fizetessék ki a megvásárolt termény, még nem nyert megoldást. A vásárlók a vételárát német márkákban, vagy pedig osztrák-magyar koronákban szeretnék lefizetni, az eladók azonban kitartanak amellett, hogy a vételár román pénzben fizetessék le. Ha ugyanis ezt az összeget márkában, vagy koronában fizetik le, mintegy 150 millió érkezik e pénzemből Romániába, miáltal értékük jelentékenyen csökkenne. A mi gazdáink tehát, akiknek fizetéseiket román pénzen kell eszközölniök, erősen károsodnának. A román bizottságnak ki kell tartania követelése mellett, amely esetben a vevőknek az árfolyam különbözetét meg kell fizetniök.”

A Brailában megjelenő „Journalul” beszélgetést folytatott Constantinescu földművelésiügyi miniszterrel, aki többek között ezeket mondotta:

— Az 50,000 vagon terménynek megvásárlására kötött szerződés aláírása küszöbön áll. Ma már csak a fizetési módokról van szó. Én a magam részéről erősen harcoltam, hogy minél magasabb árat érjünk el, több vételajánlatot vissza is utasítottam és csak amikor már a vásárlás megkezdése fenyegetett, kötöttük meg az üzletet. Az 50,000 vagonnyi áruból 30,000 vagonunkban, 20,000 pedig uszályhajókon hagyja

el az országot. A miniszter végül a következőket mondotta:

— Ma valaminek nyilvánosságra kell jutnia: Mi a német, osztrák és magyar kormányok részéről azt az értesítést kaptuk, hogy a ma a határokon beraktározott terményeken kívül, több áru nem szállítható Németországba, vagy a monarchiába, ha az nem a központi bevásárló-bizottság által vétetett meg (ez a Haditermény részvénytársaság romániai pendentje) és hogy senki részére, e bizottságon kívül, vaggont sehoval a központi országokból nem küldenek.

— **Két sláger az Apollóban.** Ma hétfőn és holnap, kedden két sláger mutat be az Apollo, még pedig Schildkraut főszereplésével a Slemil (Náthán) című életképet, mely siker dolgában csak a Golem-mel mérhető össze és egy mulattató detektív-komédiát, melynek „Keresd az asszonyt!” a címe. Az ügyesen összeállított program magasan kiemelkedő és így erős érdeklődésre tarthat számot. Ma az előadások 5, 7 és 9 órákor kezdődnek.

— **Kiss József háborus versei** most jelenik meg. Kötve 3 korona. Előjegyezhető Hegedűs és Sándornál.

— **Megjött a karácsonyi** Antalfy könyvkereskedésébe és jutányosan kapható.

— **Több lesz az ezüstpénz.** Hir szerint az Osztrák-Magyar Bank a jövőben megszorítja a kétkoronás papírgyök kibocsátását és lehetőleg csak katonai szükségletekre fogja azokat korlátozni. A bank a polgári szükségletet ezüst kétkoronásoknak fokozott mértékben való kicsajjtásával akarja fedezni, másrészt pedig ujjakkal pótolja a kétkoronás papírgyököt a saját nyomdájából. Az intézkedés mindenestre nagyon öröndetes, mert a polgári forgalomban a papírgyök nem bizonyultak tulságos praktikusoknak.

— **Royal-étterem** elfogad napi és havi abonómákat.

— **Meghülés ellen** valódi Thermos-palackok, 24 óráig melegen tartja az italt. Mentze Henrik újdonságok áruházában, Piac-u. 28.

— **35 dekás tábori postadobozok,** melyben a harctérre élelmiszeren kívül minden küldhető, 20 fillérjével kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Debrecen, Piac-utca 49. és minden dohánytözsdeben.

SZÍNHÁZ

HÉTFŐN: A *Madonna rózsája*, dráma 3 felvonásban.

KEDDEN: *Sulamit*, keleti opera 4 felvonásban és 6 képből.

SZERDÁN: A *szökött katona*, népszimű dalkokkal 4 szakaszban.

Romoly képviselők

hadmentesek, lehetőleg 50 éven felül, egy elsőrangú bécsi nagybani élelmiszerüzlet részére kerestetnek, fűszer- és csemegetézetben gyakorlott urak előnyben részesülnek, főcikk szardínia stb. Levelek csak németül kéretnek. Ajánlatok „Ernst Vertreter B. 6664.” alatt Haasenstein & Vogler A.-G. Wien I., Sehulerstrasse 11.

SOMOSSY LÁSZLÓ

DEBRECZEN, Kistemplombazár
HAJDUVÁRMEGYE SZÁLLÍTÓJA.

NŐI DIVATKELMÉK
SELYMEK — BÁRSONYOK
FLANELLEK — VELEZEK
Óriási választékban!

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49., a főpostával szemben.

Apró hirdetések

Fajalma
30 fillértől 80 fillérig kapható Piac-utca 43. sz. alatt, a hátulsó keresztépületben. — Viszonteladóknek árendedmény.

Levélhelyeg

gyűjtőknek 61 ár, jótállás mellett valódi, különféle ritka bélyeg, 36 korona katalógus ár helyett csak 5 korona 30 fillér. Gyönyörű bélyeg választékot vevőknek rendelkezésére bocsátom. Az oldalas bélyegjegységomat kívánatra mindenki megkapja. **Béla Székula, Luxern (Switz.)**

Munkatölgyelő,

erélyes, intelligens a gázgyárban felvétetik. Valamely szláv nyelvet beszélők előnyben részesülnek.

Eladó

a Vargakert keleti sor 7. sz. alatt fekvő 1 hold területű Neumann Nándor féle vegyészeti gyár telek 50 méter hosszú, 10 m. széles pajtával takarmány vagy életnemű beraktározására, esetleg egyéb használatra. Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankjában, Kossuth-u. 17.

Elhasznált manilla zsiniget, (kéveköltő, arató gépek munkája után visszamaradt zsiniget) vásárolk kiló és mázsa számra Ráthmer Sándor Piac-u. 43.

Eladó

esetleg haszonbérbe kiadó azonnal Halápon az iskolához közel fekvő 12 katasztrális hold földterület. Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankjában, Kossuth-u. 17.

Pénzkölcsön

Értékpapírokra, sorjegyekre, hadi kölcsön kötvényekre.

Kiadó kölcsön	80-
100 koronánként	80-
Matlika sorjegy	18-
Magyar értékpapír sorjegy	18-
Osztrák " "	30-
Olasz " "	25-
Jósziv " "	10-
Erzsébet " "	6-
Posti Hatal " "	70-
Kovattai jótégy " "	120-

Ha az értékpapír másutt van letétben, kiváltjuk és arra a fenti kölcsönt adjuk. Külföldi pénzeseket, arany érmeket a legmagasabb napi áron beváltunk. Debreceni Pénzváltóbank és Zálogkölcsön Részv.-Társaság SIMONFFY-UTCA 13. Telefon 298.

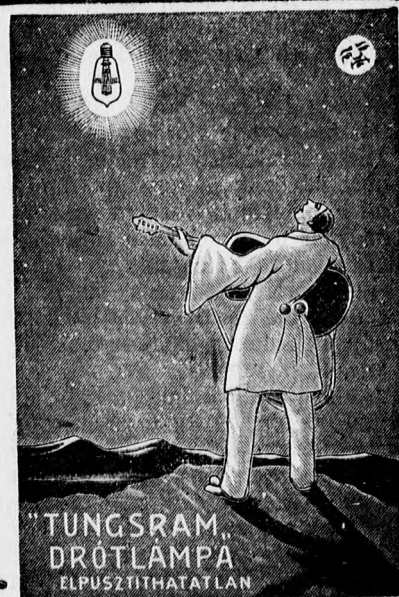
Kiadó

Székesszék és vendéglő!
A Kossuth- és Piac-utca sarkán lévő legmodernebb berendezésű alagsori vendéglő és székesszék
1. évi november 1-től kezdve kiadó.
Érdeklődők forduljanak a Debreceni Kéző Takarékpénztárhoz.

Száritott zöldséget

(Julienne)

ajánl legolcsóbban
UNIO-WERKE
Pilsen (Csehország).

Ivillámpa pótlásra a legelőnyösebb
HAZAI GYÁRTMÁNY.

Kérje mindenütt az elismert legjobb
TUNGSRAM-LÁMPÁT.

Óvakodjunk utánzatoktól!

Gyártja: az Egyesült Izzólámpa és Villamossági r.-t. Újpest. — 3000 alkalmazott.